

Lupa- ja valvontavirasto
kirjaamo@lvv.fi

Viite LVV-U/43350/2026

**Aihe Säkylä, Auris Energia Holding Oy, Säkylän biokaasulaitos,
ympäristövaikutusten arviointiohjelma**

Lupa- ja valvontavirasto on pyytänyt Satakunnan Museon lausuntoa koskien Auris Energia Holding Oy:n suunnitteleman Säkylään sijoittuvan biokaasulaitoksen YVA-ohjelmaa. Biokaasulaitoksessa on tarkoitus hyödyntää märkä- ja kuivalantoja, peltobiomassoja, sokerilientä sekä kasvitalouden puristusnesteitä. Osa laitoksen tuottamasta kaasusta syötetään tontilta rakennettavaan biokaasuputkeen jalostettavaksi toisaalla. Hanke sijoittuu Säkylän kunnan asemakaava-alueelle, Länsi-Säkylän teollisuusalueelle noin 6 km etäisyydelle Säkylän keskustasta.

Hankkeella on kaksi sijoitusvaihtoehtoa (1 ja 2) ja kaksi biometaanin jalostus- ja kuljetusvaihtoehtoa (A ja B). Sijaintivaihtoehdot ovat osin päällekkäisiä ja kumpaankin vaihtoehtoon kuuluu käytöstä poistetun biokaasulaitoksen alue, jossa olevat rakennukset ja rakenteet tullaan purkamaan. Sijaintivaihtoehto 1 sijoittuu käytöstä poistetun laitoksen kanssa samalle ja viereiselle tontille, vaihtoehto 2 sijoittuu pääosin Kauniinsannantien pohjoispuolelle. Hankkeeseen liittyen suunnitellaan kaasuputkea hankealueelta Euran kautta Harjavallan teollisuusalueelle.

Arvioitavat vaihtoehdot ovat:

- VE0: hanketta ei toteuteta
- VE1A: hanke toteutetaan sijaintivaihtoehdossa 1 ja biometaani/biokaasu viedään putkella Harjavaltaan.
- VE1B: hanke toteutetaan sijaintivaihtoehdossa 1 ja biometaani nesteytetään ja toimitetaan maantiekuljetuksin asiakkaille.
- VE2A: hanke toteutetaan sijaintivaihtoehdossa 2 ja biometaani/biokaasu viedään putkella Harjavaltaan.
- VE2B: hanke toteutetaan sijaintivaihtoehdossa 2 ja biometaani nesteytetään ja toimitetaan maantiekuljetuksin asiakkaille.

Satakunnan Museon kannanotto

Arkeologinen kulttuuriperintö

YVA-ohjelmassa on esitelty sekä sanallisesti että kartalla laitosalueen ja kaasuputken lähiympäristössä olevat muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamat kiinteät muinaisjäännökset sekä muut arkeologiset kohteet. Laitosalueen läheisyydessä muinaisjäännöksiä ei ole. Sen sijaan kaasuputken linjauksen alueelle sijoittuu Eurassa Vuossein pellon kivikautinen asuinpaikka sekä Harjavallassa osin myös Huovintien keskiaikainen tie. Lisäksi linjaus viistää Kiukaisten historiallista kylätonttia, joka on arvotettu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Myös Sainen kivikautinen asuinpaikka (kts. tiedot <https://www.kyppi.fi/to.aspx?id=112.262010044>) sijaitsee kaasuputken vaikutusalueella eli alle 50 m etäisyydellä kaasuputkesta.

YVA-ohjelmassa kappaleessa 8.7 kuvaillaan hankkeen vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriperintöön sekä kerrotaan, miten vaikutuksia arvioidaan. Vaikutuksia tai vaikutusten arviointia arkeologiseen kulttuuriperintöön ei ole kappaleessa mainittu. Rakentamisen aikana vaikutuksia muinaisjäännöksiin kuitenkin kaivutöiden yhteydessä todennäköisesti aiheutuu. Mikäli rakentaminen kohdistuu muinaisjäännösalueelle, on hankkeelle haettava suunnittelun aikana kajoamislupa ja toteutettava mahdolliset arkeologiset tutkimukset.

YVA-ohjelmassa ei ole esitetty arkeologisen selvityksen laatimista kaasuputken suunnittelualueelle. Satakunnan Museo on 20.2.2026 antanut FCG Rakennettu Ympäristö Oy:lle lausuntonsa (PRIDno-2025-7989) kaasuputken reitistä. Lausunnonssa museo toteaa, että Säkylästä Eurakoskelle vanhan radan linjausta seuraavalla reitillä on toteutettava arkeologinen inventointi, jossa selvitetään vähintään 60 m levyisellä suunnittelualueella mahdollisesti sijaitsevat kiinteät muinaisjäännökset ja muut arkeologiset kohteet. Radan lähialueita ei ole huomioitu aikaisemmissa arkeologisissa selvityksissä. Inventointi tulee toteuttaa YVA-hankkeen aikana, jotta mahdollisia vaikutuksia vielä tuntemattomille kohteille voidaan arvioida.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Satakunnan Museo näkee, että lähtötietojen osalta YVA-ohjelmassa on otettu riittävällä tavalla huomioon rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman arvoalueet.

Varsinaisen biokaasulaitoksen sijoitusvaihtoehdot eivät sijoitu mihinkään valtakunnallisesti tai maakunnallisesti merkittävään kulttuuriympäristöön tai

maisema-alueelle eikä sillä ole suoraa vaikutusta yleis- tai asemakaavatasolla suojeltuihin kohteisiin. Sijaintivaihtoehto 1 sijoittuu kuitenkin vain noin 100 metrin päähän Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) sekä tekeillä olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050:ssä osoitettua maakunnallisesti merkittävää *Lännen tehtaiden asuinalueiden* kulttuuriympäristöä.

Kaasuputki sijoittuu usean kilometrin matkalla Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) sekä ehdotusvaiheessa olevassa Satakunnan maakuntakaava 2050:ssä osoitetuille valtakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle *Euran ja Kiukaisten kulttuurimaisemat* (VAMA 2021) sekä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristöön *Köyliönjokilaakson ympäryskylät* (RKY 2009).

Lisäksi kaasuputken linjaus kulkee sekä Euran että Harjavallan alueella useiden maakunnallisesti merkittävien kulttuuriympäristöjen läpi. Valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita ja rakennettuja kulttuuriympäristöjä sekä maakunnallisesti merkittäviä kulttuuriympäristöjä koskee Satakunnan vaihemaakuntakaavassa 2 (2019) yhteinen suunnittelumääräys:

Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on otettava huomioon alueen kokonaisuus, erityispiirteet ja ominaisuus siten, että edistetään niihin liittyvien arvojen säilymistä ja kehittämistä mukaan lukien avoimet viljelyalueet. Kaikista aluetta tai kohdetta koskevista suunnitelmista ja hankkeista, jotka oleellisesti muuttavat vallitsevia olosuhteita, tulee museoviranomaiselle varata mahdollisuus lausunnon antamiseen. Kohteen ja siihen olennaisesti kuuluvan lähiympäristön suunnittelussa on otettava huomioon kohteen kulttuuri-, maisema-, luonto- ja ympäristöarvot sekä huolehdittava, ettei toimenpiteillä ja hankkeilla vaaranneta tai heikennetä edellä mainittujen arvojen säilymistä.

Kaasuputki kulkee osittain myös Euran keskustan yleiskaava-alueella osoitetulla Maa- ja metsätalousvaltaisella alueella, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (MY), jonka kaavamääräyksessä mainitaan mm. että merkinnän alueella metsänhakkuu edellyttää maisematyölupaa.

YVA-selostuksen mukaan "kaasuputkella ei odotettavasti ole pysyviä maisemavaikutuksia, mutta rakentamisen aikana voi aiheutua tilapäisiä maisemavaikutuksia, kuten puuston poistoa, kaivantoja ja työmaa-alueita reitin varrella." Satakunnan Museo näkee, että hankkeen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää huomiota siihen, että kaasuputken kohdalla maisema palautuu ennalleen etenkin avoimessa viljelymaisemassa ja hanke ei tule vaarantamaan maatalouden harjoittamista, ts. aiheuttamaan pilkkovaa vaikutusta viljelyalueilla.

YVA-ohjelman mukaan biokaasulaitoksen osalta hankkeen vaikutuksia arvioidaan arviointiselostusvaiheessa hankealueen ympäristössä eri suunnissa avautuviin arvokkaisiin maisema-alueisiin sekä kulttuuriympäristöihin. Maisemallisesti tai kulttuuriympäristön kannalta merkittäviin kohteisiin kohdistuvia vaikutuksia ja niiden laajuutta arvioidaan ilmakuvioiden, karttojen, valokuvien, havainnekuvien sekä aiempien selvitysten pohjalta. Arvioinnissa otetaan huomioon merkittävimmät näkymäsuunnat ja -alueet, maiseman solmukohtat sekä maisemakuvultaan herkimmat kohteet. Vaikutuksia arvioidaan noin 2 km etäisyydellä hankealueesta. Satakunnan Museo pitää YVA-ohjelmassa esitettyä vaikutusten arviointia maisemaan sekä kulttuuriympäristöön lähtökohtaisesti oikeanlaisena ja riittävänä.

Satakunnan Museo

Museonjohtaja (sij.) Akuliina Aartolahti

Tutkija Olli Joukio

Tutkija Sanna Kuusikari

Arkeologi Leena Koivisto

Tiedoksi

Satakuntaliitto/kirjaamo, Susanna Roslöf, Daniel Nagy
Lounais-Suomen elinvoimakeskus/kirjaamo
Museovirasto/kirjaamo

Tämä asiakirja on hyväksytty sähköisesti Porin kaupungin asianhallintajärjestelmässä